

Ea are pe *vino-in-coce*. * Ea este din'a tineretiei fără betrânetie* pe care o cauta Fetu-frumosu. ** Ea este din'a primaverii *** și a plăcerii și ca atare locuiesce pe plaiurile cele mai încântătoare, unde e numai primăvera, în grădinele cele mai frumoase, cu isvóre limpedi ca lacrim'a, cu flori nevesteditore, cu paseri cântătoare. a)

Ea este eroina în toată puterea cuvântului. Are arcu, calu-maestru cu care cutriera în aventurile ei cerul și pământul. Se lupta cu smei și balaurii și cobora și pe terimul celalaltu. b) Ea este din'a padurilor și a fiorelor. c) Este de a se observă, că sub acestu raport și în mitologi'a noastră Cosinziana imparte rolul cu Sânta-Vineri, cum se poate vedé din ultim'a citațiune. Palatul ei este în o padure neaccesibila, în care se afla tôte speciele de fiere. Fetu-frumosu nu se poate apropiă de ea decât sub forma de cerbu, ceea ce arăta predilecțiunea ei pentru cerbu, întocmai ca Diana. d) Ea âmbლა pe „calea robilor“ sêu „calea laptelui“, are locuința și în cetatea de aeru și pe terimul celalaltu. e)

Precum Diana la cei vechi, așa și Cosinziana la noi are nemarginita putere asupra farmecelor. Cine nu cunósce hor'a

Hai Ileana la poiéna,
Se sapamu o buruiéna,
Buruien'a macului,
Se o damu barbatului,
Se totu dorma, dorma dus,
Pana sórele-a fi sus.

Ileana din acésta hora este totu Ileana Cosinziana. Acést'a se confirma prin împregiurarea forte caracteristica, că în tôte provinciile și în tôte ținuturile locuite de români, în acésta hora este totu numai Ileana. *Dicu caracteristica, căci poporul schimba în povesti și în poesia în infinitu numele.* Se mai confirma reindoitu prin unu altu cântecu popularu, în care se dice :

Morusi moru, maica Ileana !
Fâ-ti cu mine o pomana
Si imi ad' o buruiana,
Buruian'a dorului
Din lunc'a mohorului,
Se o dau la cine vreau,
Sê-mi arda cum ardu si eu.

Asemene se confirma și prin urmatórea hora populara :

Ilenutia dela Pétra,
Cu percie'a retezata,
Ce-a farmecatu lumea tóta,
Vin' sê te sarutu odata,
Sê me farmeci si pe mine,
Ca sê me iubescu cu tine !

A întelni numele Ilenei și numai al ei în asemene invocațiuni, nu este întemplantoru, este sacramentalu !

În fine nu este amoru în care sê nu întrevina Ileana sêu Luna. Citezu din „poesiele populare“ culesse de S. Fl. Marianu urmatórele :

* Ispirescu, *Legende*, fasc. II p. 17.

** Ispirescu, *Legende* : Paserea maiestra, Tineretie fara betrânetie.

*** Ca atare ea are urmatórele epitețe în povesti : Ileana Simziana, cositia de auru, campul înrediesce, florile înflorește. (Ispir. f. II pag. 22.)

a) Ispir. Leg. fasc. I p. 8, 9, 86 s. Porcul farmecatu : Arsene în Ileana Cosinziana.

b) Fundescu pag. 49 și 52. Arsene ibid.

c) Ispir. fasc. I p. 8, 9, 95. Fundescu pag. 110-111. (Sânt'a Vineri.

d) Fundescu, pag. 49, 52.

e) Fundescu pag. 100. Ispir. Porcul farmecatu. Arsene : Il. Cosinziana.

Dupa ce ne-omu departă,
La sór' ne-omu incredintiă,
La luna ne-omu cunună.

(Part. II pag. 30.)

Dis'a lun'a de cu séra
C'a esi Lisandru-afara.

(ibid. p. 48.)

O ! luna luminatóre
Si stele stralucitóre !
Straluciti mai cu taría,
Scump'a mea caletoria,
Ca sê vedu eu a me duce,
La iubit'a mea cea dulce.

(ibid. pag. 65.)

Cine doru pe vale n'are,
Nu sci lun'a când resare.

(ibid. pag. 91.)

Câte stele sunt pe ceru,
Tôte pâna 'n diua peru ;
Numai lun'a si cu-o stea
Scie de patim'a mea.

(ibid. pag. 121.)

Dis'a badea c'a veni
Dêca lun'a-a resari.

(ibid. pag. 169.)

Încea o proba din cele mai caracteristice în acésta cestiune ! Mai nu existe descântecu în care Lun'a sê nu apara ca puterea cea mai influenta. Scimu că o mare parte din descântece și farmecatorii, se facu nóptea la luna, și dupa credinti'a poporului nici ar avé vre-o putere de nu s'ar face la luna. * În cele mai multe descântece aflâmu dicéndu-se că :

Maic'a Domnului
Cobóre din innaltul cerului,
Pe scari de argintu,

și sêu aduce leacul sêu spune ce și cum sê se face. **

Maic'a Domnului în unele, în altele Maic'a Précurata, Maic'a Sânta Maria, nu este decât Lun'a sêu Cosinziana, în locul căreia s'a substituitu prin influinti'a creștinismului. Pâna astadi înse acésta influinti'a n'a reeșitu a alungă cu totul pe Luna sêu Cosinziana d'în descântece și farmece. Noi o aflâmu chiar și adi adese ori în descântece și farmece sub numele ei neschimbatu Luna, Sor'a-Sórelui și Sauriana. ***

În fine nu putemu lasă neamintiți, că cultul Dianei la stramosii nostri în Dacia, pe când erau înca pagani, eră forte înradecinat. Inscriptiunile aflate în Dacia pâna la 1865 și publicate în oper'a citata a lui Ackner și Müller, afara de Esculapu și Hygia, deitatele sănătății, nici o deitate n'are atâte inscripțiuni, ca Diana.

Iéta dar cum au aplicatu scriitorii clasici mitologi'a. Iéta cum o aplica chiar poporul românu în poesiele și povestile sale. În fine iéta, așa dicéndu, portretul și viet'i'a Cosinzianei în credinti'a și imaginațiunea poporului !

În acestu spiritu am voitu sê se nasca și Negriada. Ea privesce cu placere și cu respectu la *seriosii* ei judecatori, ori cât de severi sê fia, ier pentru Șoldila alor d'al de *Venturila* împletește serioșitatea cu satir'a.

Bucuresci, novembre 1880.

Ar. Densusianu.

* Buciumul Românu pe 1878 fasc. III p. 135.

** Idem fasc. III p. 135-140; fasc. IV pag. 178-179.

Idem fasc. III p. 141; fasc. IV pag. 179, 180.

S A L O N U :

La finea anului.

Unu anu aprópe de sfîrșitu.

Evenimentu destul de însemnatu în viétî'a unui anu, dar lipsitu de ori ce însemnatate în lung'a vecinicía.

Așá e !

Natur'a isi urméza cursul dupa legi nestramutabile; timpul trece cu iuțél'a fulgerului și... noi ne apropiám de morméntu. Monotonul tic-tac al orologíului însémna pașii ce i-amu facutu spre sfîrșitul vietii nóstre; și noi nici nu-l bagám în séma, fiindu că inim'a ne este preocupata de pasiuni, iér mintea ratacesce pe căile întunecóse ale viitorului.

Unu anu !

Câte visuri frumóse, câte momente de bucuría și placere au trecutu cu el. Și nu ne-au lasatu decât suvenirea. Dar suvenirea este scumpa. Ea ne mângae în momente de suferință și grea durere și ne nutresce speranță'a într'unu viitoru mai bunu.

Acela, care nu pastréza cu sfințenia suvenirea trecutului, nu este demnu de viitoru.

Poporul românescu blastema între lacrimi țile acestui anu, căci au fost vitrege pentru el. Dar lacrimile, ce uda strabunul seu paméntu, trebuie să produca flori, al căror mirosu să strabata în lacașurile ceresci și „Dșeul Románilor” se va îndurá de sórtea națiunii asuprite, căci „el a lasatu libertatea pentru popóre”, dice unu mare istoricu românú.

E frigu !

O negura urita acopere firmamentul. Pare că înfașéza velul uitării, în care se perde totu ce e omenescu, în care se perde anul cu evenemintele, cari s'au petrecutu în decursul lui.

Da! Evenemintele omenesci se dau uitării și numai istori'a pastréza amintirea faptelor mari pe paginile ei; iér întâmplările individuale se pastréza într'o inima fránta timpu scurtu. Căci timpul vindeca ranele inimii; și acela, care adi blastema sórtea sa între lacrimi, máne póte să se simta fericitu.

Nestatornicía omenéscá — deșertacune luméscá!

Începu puține momente și anul presentu a trecut.

Obicínuit'a lui față ne este urita; omul iubescé variațiunea, și cu față vesela privimú în calea anului nou, încarcatu de speranțe.

Florile primaverii pe câmpii și văi nu sînt atát de varii ca speranțele ce le pórtá el.

Așá e omul; speréza chiar și în momentul când figur'a hídósa a mortii i stá naintea patului...

Începutul și sfîrșitul unui anu !

Ce deosebire !

Câte visuri frumóse și ilusii înnalte, ce nutriá peptul nostru la începutul anului — s'au isbitu de crud'a realitate și astadi nu mai esista !

Căti dintre cunoscutii și iubittii nostri, cu cari la începutul anului împartíamú grigile și plăcerile vietii, zacu adi fára simțire în recele morméntu.

Să depunemú câte o lacrima de compatimire pe înghiațatul lor morméntu, ca ultimú omagiu din partea nóstrá și să rostimú o rugacune evlavioásá pentru sufletele lor !

Să compatimimú, căci compatimirea e mângaeare pentru cei nenorociti !

Să iubimú, căci e fericire a fi iubitú !

O, dulce e a dice, când inim'a jalesce :

Am o fiintia 'n lume ce scíu că me iubescé,

cántá bardul Moldovii într'unu momentu de inspirație.

Dar periti cugete posomorite !

Să fimú veseli la începutul anului, căci nu scimú ce va fi la sfîrșitul lui.

O dai'a e caldă; focul pilpae în caminu... Se audu sunete de musica !

Da. E anul nou; carnevalul a sositú !

Anu nou fericitu !

Dragina Mera.

Cătra damele române din Selagiú.

Multu stimata Dómna și Sora !

Veti fi cetitu din foile române, că : Asociațiunea transilvana pentru literatur'a și cultur'a poporului românú, la 27 lunei august 1881 va arangá în Sibíu și o esosițiune de totu soiul de produse.

La acea esosițiune au să concurga totii románii din tóte părțile, și așá și noi selagenii.

Noi fiindu în departare mare, nu vom puté — séu cel multu numai în modesta mesura — a concurge cu produse din cele ce privescu economi'a, precum de es. sînt animalele, cerealele, produsele din gradini, și c. a. Trebuie dar să ne restringemú numai la lucrurile de máni; iéra din acestu ramu al industriei sîntemú noi — femeile — chiamate a aretá, fía-care — și dupa puterea sa intelectuala și materiala, cât mai perfecte lucruri de máni.

De acésta parere se vede a fi condusa și Reuniunea femeilor române selagene, din a căreia încredințarea am placerea a me adresá cătra prețuit'a-vi persóna.

Scump'a mea Dómna și Sora ! La ori care națiune care tinde a-si ocupá unu locu onorificu între națiunile culte, femeile acele-si sînt chiamate a spriginii pe barbati întrú tóte ce contribue la prosperarea naționala.

Femei'a dispune de puterea magica și de caldur'a iubirii, fára de al căreia îndemnu barbatiíi nici odata nu vor puté implini nalt'a lor misiune.

De óra ce, cu durere trebuie să observámú, națiunea nóstrá înca nu și-a ocupatu locul cuvenitu; pe noi — femeile de românú — ne aștepta o grea misiune de implinitu : a stérni amortel'a, și a deșteptá simțitul de aprețiare de sine și chiar în copilul minorenu.

Nu e de ajunsu a ne mândri cu numele de românú, se cere să si simțimú demnitatea nóstrá și să nisuiimú a contribui la marirea nóstrá naționala.

E timpul să lucrámú, și de nu scimú, să învețámú.

Nimene nu scie de ajunsu.

E o parere ratacita, ba și periculósa, a nu înveță.

Națiunile culte invéta pe tóta diu'a; dar apoi noi cărora nu ne au favoritu împregiurările, diu'a și nóptea trebuie să lucrámú, și de nu scimú, să învețámú !

Esosițiunea amintita nu e altu ceva pentru noi románii, decât unu esamenu generalu.

Carele dintre noi nu simte ambițiunea de a aretá în ochii lumii, că noi románii înca avemú dreptu titlu la recunoscință ? !

Noi înca scimú a lucrá — séu de nu — avemú îndemnul și voi'a de a înveță.

La lucru dara. Înca nu e târziu !

Tóta éns'a, în comun'a unde se afla, propageze idei'a și să prepareze spiritele románecelor nóstre pentru de a lucrá ori care dupa puterea-si.

Un'a să faca unu spacelu dupa portul din aceeași comuna, bine gatitu. Alt'a o rochiá; ori zadia de láná țesuta frumosu; țolu de patu; față de mésa; șterguri; față de perina cosuta frumosu; séu altu ceva ce numai se ivesce în industri'a de casa.

Emile Bayard

G. L. P. S. 18

Mirésa chirgisa.

Nu e necesaru să fia multe obiecte, se cere înse ca acel lucru să fia bine gatu.

Din o comuna vor fi în deajunsu, deca se vor gata două ori trei lucruri de mână.

La aceste potu lucră mai multe femei, parte cu mân'a, parte prin ajutoru în bani, spre exemplu: la gătirea unui spacelu, se cere humbacu seu metasa: acele femei, cari vor lucră cu mân'a, să fia scutite de spese, ci celelalte să cumpere cele trebuinciose, și așa, să contribue tôte pentru de a aretă ceva lucru bunu și frumosu.

Nimica alta, scump'a mea sora! numai vointă și diligență statonica, și noi selagenele vom reuși de a dovedî că sântemnu demne de numele nostru.

Înse de nu ne vom nisui, vom deveni obiectu de gluma, și vin'a înca va fi a noastră, iera rușinea a taturora.

Asta nu o voimu!

Îmi place a crede, că tôte femeile române vor emulă întru de a aretă în lucrurile lor o perfecțiune ôre-careva, ce escita respectu, și întemeieza parere buna despre femeia.

Tôte lucrurile trebue se fia gata pe 1 iuliu 1881. Am să amintescu, că tôte lucrurile se potu primî ierasi. Numai acele lucruri vor trece în posesiunea Asociațiunii, pe care le vor oferî din buna voia acele de cătra care au fost gatite.

Mai în urma cătra Dnul soțu al Domniei Tale am o simpla rugare:

Binevoiti a ne ajutâ prin îndemnul și sfatul dneilor vóstre!

Dupa aceste recomandata bunelor simțeminte süm totdeuna.

Zelau, 1881. 3 jan.

A domniei tale

stimatóre sora
Emilia Popu n. Marcușu.

Mirésa chirgisa.

Chirgisii locuiescu pe câmpi'a Kara-kum (Tirfa négra) la picórele munților Ural. Ei se impartu în șese triburi dintre cari înse numai unul pórtă numele de chirgisu, celelalte triburi se numescu cazaci seu caizaci. Cu tôte aceste ei sânt unul și acelasi poporu, cu aceeași limba și cu acelesi obiceiuri.

Chirgisii sânt niște ómeni cam mici, față lor e cvadrata, osósa și au dinti fôrte albi. Ochii femeilor stralucescu ca și carbunculu, ele au niște mâni și picóre fôrte mici. Chirgisul e simpaticu, deschisu și onestu; în vorb'a lui te poti increde necondiționatu. Când vr'unu negustoru voiesce să transporteze marfe în Chiva și Bochara, o încredințéza fără nici unu scrupulu chirgisilor.

De când rusii au nimicitu pentru totdeuna órdele turcomane, cari amenințau siguritatea publica pe deșerturi pâna la ținuturile nordice ale Aralului, de atunci chirgisii duc negustoru'a în línisce, de atunce acolo este siguritate publica.

Chirgisii sânt mohamedani, dar au unu naturelu móle și blându; femeile umbla totdeuna fără velu și sânt fôrte destere în calaritu. Ilustrațiunea din nr. presinte înfașéza o mirésa chirgisa, calarindu la chibit'a logodniculu ei.

Cununi'a se face fôrte iute și simplu, dupa care mirés'a se urca pe unu calu împodobitu frumosu. Mirés'a e îmbracata în hain'a cea mai frumoasă, cusuta cu auru și brodata cu fire.

Mirele, care asemenea e îmbracatu pomposu, ține frélul calului, și astfel își conduce mirés'a la chibit'a sa. Mam'a miresei isi însoțesce fiic'a pe jos. I. H.

Literatura si arte.

Di Iosif Sterca Sîlutiu a scosu de sub tipariu partea a trei'a din „Memoriul“ seu, care e continuarea scrierii înăutulate: „O lacrima ferbinte“. În acést a, autorul face critic'a biografiei lui Șaguna, scrisa de dl Nicolae Popea și combate mai multe din aserțiunile aceleia, dar totodata ne povesteste și o mulțime de episoade interesante și înca necunoscute din istori'a nostra moderna.

„Amvonul“, foia din sfer'a elocinției sacre, redactata de dl Iustin Popfîu, a aparutu, cuprîndénu mai multe predice și alte lucrări, tôte de redactorul. Numele redactorulu-autoru este mai bine cunoscutu pe acestu terenu, decât. să fia necesaru a recomandâ întreprînderea sa atențiunii onorab. publicu. Acésta întreprîndere, precum se scie, nici nu e noua, ci numai continuarea unei lucrări începute mai de multi ani, care înse mai târđiu s'a suspendatu pe câțiva ani. Înse. nămu numai atăta, că banii de prenumerațiune sürt a se tramite la redactorul în Leta-mare în comitatul Biharia. Pretul de prenumerațiune pe unu anu este 6 fl.

„Rumänische Kunst-Dichtungen“. Sub acestu titlu a aparutu la Löw, Gerula et comp. în Brașov o broșura de poesii române, traduse în limb'a gerinana de dl Theocarul Alexi. În cât frunđariramu cu grab'a acésta scriere, veduramu că dl traducatoru și-a încéplinitu cu multu succesu însarcinarea. Pretul unui exemplaru e 1 fl.

Di dr. Vasiliu Lucacu, profesoru de religiunea gr. c. și de limb'a și literatur'a româna în gimnasiul din Satu-mare, publica invitare de prenumerațiune la lucrarea sa întiulata: „Instituțiuni filosofie“, la a căror compunere s'a servitu de principiile propuse în enciclic'a lui pap'a Leon XIII din 4 august 1879. Lucrarea va eși în broșure de câte 5 côle tiparite, fia-care va costă 60 cr., cu totul vor fi 12—14, prim'a va aparé în lua'a lui martie.

„Mirés'a morméntului“ — seu „Logoditiia fără voia“ e titlul unei novele traduse de N. C., aparuta la Bucuresci, care se afla de vênđare în librari'a Nicolae I. Ciurcu în Brașov. Pretul unui exemplaru este 25 cr.

„Cocoșul roșu“, foi'a umoristica a dlui Iosif Pușcariu în Brașov, va reaparé dela anul nou și va eși în tóta duminec'a. Pretul de prenumerațiune pe unu anu e 5 fl.

„Gazet'a Transilvaniei“ dela anul nou va eși de trei ori pe septemâna, fără urcarea pretului de prenumerațiune. Astfel avénu deja două diuare, cari aparu de trei ori pe septemâna, încetul cu încetul ne apropiâmu de realisarea dorinției de a puté avé și vr' unu diuaru de tôte zilele.

Doúe piese nóue se represintara de curénd la teatrul naționalu din Bucuresci, una: „Hatmanul Draganu“ de dl Fr. Damé a avutu unu succesu de mijlocu, a două de dl Marianu și întitulata: „Dupa desparțenia“ n'a mulțamitu așteptarea. Autorii ambelor și-au reluat lucrările, spre a mai face corecture în ele.

Musicalie nóue. La Táborzky și Parsch în Budapesta a aparutu: „Betét-dalok“ Makróczy János „A becsület szegénye“ czimü népszínművéhez de E. P. Pretul 1 fl.

Biserica si scóla.

Gimnasiul din Beiușu. Ratiociniu publicu. (Continuare.) În favórea fondulu gimnasiulu din Beiușu au mai subscrisu și platitu urmatorii domni: Rmul D. Siméon Bica prot. gr. or. în Oradea-mare 5 fl., Rmul D. Gavril Neteu prot. gr. or. în Oradea-mare 2 fl., MOD. Mihail Ditu par. gr. c. în Oradea-mare 5 fl., MOD.

Teodor Filipp prot. în Felső-Lugos 5 fl., D. Gavril Páll învețatoru gr. c. 2 fl. 50 cr., D. Iuliu Filimon clericu 2 fl. 50 cr., D. Georgiu Mureșanu clericu 1 fl., D. Ioan Hodoreanu clericu 2 fl., D. Sabinu Coroianu clericu 3 fl., D. Teodor Erdélyi clericu abs. 2 fl., D. Georgiu Tulvanu oficialu 4 fl., OD. Stefan Szádi preotu gr. c. în Bația 5 fl., D. Vilhelm Glatz 1 fl., MOD. Samuil Szabó par. în Cordeu 4 fl., D. Demetriu M. Chișu cand. de advocatu 4 fl., OD. Pavel Bode preotu gr. or. în Alpariu 2 fl., Sp. D. Aloisiu Nyistor subjud. administ. în Ugra 2 fl., OD. Vasiliu Abrudanu par. gr. c. în Grosi 2 fl., OD. Ioan Vessa par. gr. or. în Kis-Jenő 2 fl. 50 cr., MOD. Augustin Pelle par. gr. c. în Pomi 2 fl., la olalta: 60 fl. 50 cr. Cu totul pâna acum 600 fl. 50 cr. Sumele memorate sânt oferite pentru fia-care anu în decursu de patru ani. (Va urmă.) *Silviu Reșeu.*

Multumita. Subscriii își ținu de cea mai placuta datorintă a exprime viu'a multumita și recunoscintă dōmnei Maria Bonyi nascuta Szabó, pentru donul datu bisericeii nōstre cu ocasiunea serbatorilor mai de aproape, în unu rēndu de *vestminte preotiesci* elegante și corespundētore scopului. Fapt'a se lauda pe sine. De s'aru află cât mai multi asemenea creștini iubitori de bisericea sa. În numele antistiei bisericesci gr. c. române de Várad-Olaszi: Nicolau Marcușu preotu și Gavril Trifa curatoru.

Dieces'a Aradului. *Dl Ioan Popu*, din Carpesciulmare în Biharia, s'a alesu preotu în comun'a Ghiroda, lângă Timișōra.

C e e n o u ?

Anu nou fericitu! Acēsta salutare resuna adi în tōte părțile locuite de români; nici noi nu putem sē ncepem dar acēsta rubrica altfel, decât dorindu onorab. nostru publicu cetitoru anu nou fericitu! Deie a *Totu-puternicul*, ca anul viitoru sē fia mai bunu pentru noi români din aceste țeri; unu anu mai bunu decât cum fure cei în urma trecutii! Dar ca dorintă acēst'a sē se pōta realiză, fia-care fiu al națiunii trebue sē fia în continuu la înnalțimea misiunii sale, fia-care sē lucreze, fia-care sē-si faca datorit'a! La lucru dar, frați români, și atunci viitorul nostru va fi asigurat!

Regin'a Elisabeta, precum se scie, a voitu sē mērga la vēnatōre în Irlanda, unde a și esarendatu unu castelu. Înse în urmarea tulburărilor ivite acolo mai târziu Maj. Sa renunciă la planul acesta, de și fu asigurata, că nu va avē nici o neplacere, și hotari sē mērga în Englitera la vēnatōre, și anume la Cheshire, aproape de insula, nu departe de Chester. De acolo se vor face partii vēnatoresci în Wales, unde se afla niște ținuturi multu mai frumoșe decât cele din Irlanda. Niște munti înalti, lacuri admirabile, o vegetațiune abundanta, paduri frumoșe, case curate, tōte se ntrunescu spre a dă acelu peisagiū unu coloritu cât se pōte de romanticu.

Moștenitorul de tron Rudolff a tramisu miresei sale ca prezentu de Craciūnu o diadema admirabila. Acēst'a, unu capu-de-opera al artei, s'a facutu într'unu atelieru din Viena al unui juvelieru, și e compusa din briliante de focu raru și din perle de rosa de colōre și frumsetia admirabila. Petrile scumpe formēza niște arabescuri și panglice legate cu gustu în cununa. Perlele de rose sânt comperate dintre juvaerele reginei Isabela de Spania, care le vënduse înainte cu câțiva ani la Paris. Cunun'a s'a amănatu pe aprilē.

Mod'a. Toaletele de strada actualminte sânt simple și de colōre închisa. Pentru femeile tinere este cu chic costumul de gustu englesu, care se compune mai ales din cutare stofa mai grea neteda sēu vargata. Este interesantu în acēsta toaleta, că nasturii spacelului și ai paletōtului se provedu cu monogramele respectivei dame. De multe ori gulerul și manchetele se cōse cu

fire de auru. Spacelul-tricōt asemenea se pōrta multu, care este recomandabilu mai ales damelor cu talia frumoșa. Stofa per excellence a modei este acuma „peluche”, din care se afla de tōte colorile și din care se gatescu toalete întregi, mantile, juponuri. În toaletele de serata domnesce mod'a din secolu XVI, aceste rochii au niște cōde lungi, cari se numescu „manteau de coeur”; stofele sânt de brocat greu, mestecatu cu peluche și mai cu sēma cu Surrah Merveilleux. Acēsta din urma stofa este mai placuta pentru toaletele de serate.

Carnevalu. *La Beclēnu* senatul școlaru a datu duminēca la 9 l. c., unu balu în folosul școlēi românesci locale.

Lupt'a cu lupul. În nōptea de 22 spre 23 nov., scrie „Românul”, Radu Ghila, din plas'a Amaradii, în apropiarea Craiovei comun'a Godeni, pe la mediul nopții aude unu șgomotu ce faceau oile sale în curte. El creșdēndu, că este vre-unu facatoru de rele, iēsa cu precauțiune sē prinđa pe hoțu. Când ajunge la oile sale care se gramadise tōte la unu locu, vede una resturnata jos, și la momentu unu lupu sare peste gardu. Cu o repedițiune mare, el apucă pe lupu de piciorēle din năpoi, și luptându-se, îl trage jos ținēndu-l cu putere pâna când nevēst'a sa Nița, vine cu securea și-i dă lovituri mortale în capu. Lupul a remasu mortu cu capul sdrobitu; dar și ei amēndoi au remasu muscati de acēsta selbatica fiēra. *Dl Hristescu* doctorul plasei, s'a transportatu imediatu, și spune că mușcaturile nu sânt periculoșe.

Necrologu. *Franciscu Maga*, fostu notaru comunalu în Cerneceazu lângă Timișōra, a încetatu din viața la 1 jan.

Sciri șcurte. Pentru *Hodosiu*, despartēmēntul VI al Asociațiunii transilvane, va ține parastasu la Deva în 1/13 januarie. — *La Sibiu* s'a redeschisu casin'a româna, care încetase înainte cu câțiva ani; președintele ei este *d. Parteniu Cosma*. — *Bancnotele de 10 fl.* date de curēnd în circulațiune, nu prē placu publicului, căci nu sânt frumoșe, dar își perdu și colōrea vēneta. — *Maj. Sa regele*, dupa cum spune unu diuaru ungurescu, cetesce memoriile lui *Kossuth*, din cari în septemân'a trecuta a aparutu tomul al doile. — *Hadji Loja*, carele precum se scie e internatu la Theresienstadt, a învețatu acolo croitori'a și își face ēnsusi vestmintele. — *La Lugosiu*, dupa cum se scrie diuarielor unguresci, s'a serbatu cu mare bucuria întrunirea comitatelor Carașu-Severin. — *Diuarul „Függetlenség”* al lui *Verhovay* în Budapesta de odata a fost suprinsu de cătra procurorul regescu cu patru procese de presse.

Sciri din Români'a. *Domnul și Dōmn'a* în timpul sântelor serbatori nu primira în audienția. — *Principiele Urusof*, ministru plenipotēțiaru al Rusiei la curtea româna, a sositu în septemân'a trecuta la Bucuresci. — *La Iasi* a muritu o femeia în etate de 120 ani. — *Comisiunea dunarēna* a ținutu ultim'a ședinția la 3 januarie și a admisu în principiu crearea unei comisiuni micste și presidarea permanenta a aceste comisiuni de cătra Austri'a. — *Iepurii* abunda pe piat'a Bucurescilor estu-timpu mai multu decât ori când; se dice, scrie „Bin. Publ.”, că sânt bantuiti de versatu și că omenii i prindu pe câmpu ne mai fiindu în stare sē fuga. — *Marti'a trecuta* Domnitorul a visitatu fabric'a de cismaria și efecte militare a dlor *Mandrea* și *Manoach*. — *Partit'a conservatōre* a alesu de capu al ei, în locul repausatului *Manolachi Costachi*, pe *d. Lascaru Catargi*, carele a fost președintele cabinetului înainte de *d. I. C. Bratianu*. — *Marele duce de Saxonia* a oferatu Domnitorului României marea cruce a ordinului mare-ducalu „Soimul-albu”. — *Domnul* primu luni în audienția oficiala pe ministru plenipotēțiaru și trami-

sul extraordinar al Rusiei, principele Urusoff, ier marti pe Rhazis, ministrul plenipotențiaru al Greciei, cari isi presintara scrisorile lor de acreditare.

Sciri straine. *Blanqui*, renumitul revoluționar franceșu, mortu la 1 ianuarie, a fost înmormântatu cu mare pompa, asistându o mulțime imensa, între alții și Rochefort. — *Imperatul Rusiei* a tramisu monseniorului Jacobini marea cruce cu diamante a ordinului St. Alesandru-Newski. — *In Franci'a* efectivul armatei permanente a fost ficsatu la cifr'a de 498,497 omeni pentru anul 1881. — *Parlamentul Engliterei* s'a deschisu și 'n debaterile adresei a luat cuventul Beaconsfield, criticându foarte aspru politic'a guvernului.

Feliurite.

Lumin'a electrica și florile. Doctorul Siemens din Londra a cititu Societății inginerilor unu memoriu, din care o parte este consacrata unor amenunte interesante asupra aplicației luminei electrice in orticultura. Autorul areta că experientțele sale l'au adusu la conclusia că lumin'a electrica produce materie coloranta seu clorofilul in foile plantelor, neutralisêza efectele înghețurilor nopturne și grabesce desvoltarea și cōcerea pōmelor la aerul liberu. Se pare că in timpul unor scurte periōde, plantele nu ceru unu intervalu de odihna in cele 24 de ore, dar că facu noi și mari progrese deca, supuse diu'a la lumin'a sōrelui, sōnt espuse nōptea și la lumina electrica. Aceste observări asupra combinației luminei electrice, concorda cu ale doctorului Șubelar, din Cristiania, care a gasitu, ca resultatu al unor experientțe facute in nordul Europei, in timpul unei veri polare, că plantele cresc in unu modu necontenitu, dau flori mai stralucite, mai mari și fructe mai aromatice, de cât sub influinț'a alternativa a luminei și intuniculului. Doctorul Siemens recunoscēdu, că sub influinț'a luminei electrice, plantele potu suferi caldur'a artificiale a serelor, radicata la cel mai inaltu gradu, crede că se potu asemenea silii in tr'o sēra luminata electricu și că orticultorii potu obține cu chipul acesta fructe cu unu gustu deliciosu și flori foarte stralucite, fără ajutorul luminei solare. Apoi doctorul Siemens și-a pusu acēsta întrebare interesanta : care este partea rațelor constituindu lumin'a alba, care lucrēza cu eficacitate pentru a produce clorofilul și fibrele lemnoșe ale plantelor? Care este, din contra, aceea care lucrēza pentru a desvoltă maturitatea fructelor? Pentru scopul acesta el se pregatesce să imparta spectrul solaru c'o puternica lumina electrica la niște plante de acelasi fel, cari se vor espune in serii la influinț'a rașianta a părților spectrului, dādu in tr'o parte lumina și din cealalta caldura. S'au facutu câteva experientțe de felul acesta cu lumin'a sōrelui, dar nu s'au pututu obține rezultate definitive, căci periōdele de timpu cât se putea ține neclintitu spectrul solaru, in acelasi locu, erau pré scurte pentru ca electele produse asupra vegetației să aiba unu caracteru hotaritu. Dar cu lumina electrica acelasi spectru se va putē mântine, fără înterrumpere, in timpul unui lungu șiru de zile.

Numerul evreilor de pe globu. „New-York Journal of commerce“ publica o statistica dupa care numerul evreilor de pe globu ar fi de 7 milioane. Iēta cum se repartēse : Austri'a, 1.475,000; Franci'a, 50,000; Germāni'a, 512,000; Rusi'a, 2.621,000; Romāni'a, 400,000; Olanda, 70,000; Itali'a, 35,000; Spani'a și Portugali'a, 4 mii; Svedi'a și Norvegi'a, 2000; Angli'a, 60,000; Turci'a, 100,000; Statele-Unite, 500,000. In Asi'a sōnt 200,000; in Africa sōnt cam 100,000.

Ghicitura de șacu de Ioan Dudulescu.

Ce-	ta-	re-	visu	fru-	ce	al	cutu,
ra	Ce-	riu	rē	ā	nas-	mosu	si
par-	ca-	fi	nam	dul-	De	Se-	tte-
rē	tu-mi	Cat	ce	ta	flō	iu-	al
in	de-	de	ah!	bitu;	lu	ri	re
fle-	ce-	ventu.	vōru	ori-	tu-	tie-	mai
in	Lyeu	ce	mentu,	de	me-	A-	scump
pla-	Su-	fi	le	ba-	pa-	va-	rei

Se pōte deslegă dupa saritur'a calului.

Terminul de deslegare e 24 ianuarie. Ca totde-una, și de asta-data se va sorti o carte între deslegatori.

Deslegarea logogrifului din nr. 94: „Ladi, Ababdeh, Deluc, Ithaca, Salomis, Leontina, Alesandru, Unguri, Viborg, Andujar, Idaho, Dampierre, Alibeg“. Literele inițiale, cetite de sus in jos, dau numele „Ladislau Vaida“; cele finale, cetite de jos in sus, dau numele: „Georgiu Asachi“.

Bine l'au deslegatu dōmnele și domnișōrele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Anastasia Borca, Elisabeta Groch, Iosefina Popescu, Zoe Dimbu, Maria Valeanu, Agapia Cristurianu, Aurelia Popu, Nina Popescu, Iulia Crișanu, Eufemia Micșunescu, Amalia Popovicu.

Premiul l'a cāștigatu dșōr'a Eufemia Micșunescu.

Rogānu pe onorab. nostri abonanti a-si rennoi de timpuriu abonamintele, ca astfel să nu se înterrumpa espedarea foii.

Cei ce nu voiescu să mai aiba fōi'a nōstra, sōnt rugati a ne innapoiā nrl presinte.

Cei ce vor ține fōi'a, și in septemān'a acēsta nu ni vor tramite pretiul de prenumerațiune, vor primi dela noi bilete de rambursa poștala, — căci **pe creditu nu putem espedă fōi'a nimeniua.**

Cu asta ocașiune oferimu pentru abonanti „Familiei“ urmatōrele favoruri extraordinare: Din scrierile redactorului acestei foi potu sē-si comande cu preturi foarte reduse aceste: „Ranele Națiunii“ romanu in 3 tomuri, in locu de 3 fl. — 90 cr. „Selavul Amōrului“ romanu in 3 tomuri, in locu de 3 fl. — 1 fl. „Novele“, trei tomuri, tomul primu și al doile, in locu de cu câte 1 fl. — cu câte 40 cr.; tomul al treile, in locu de 1 fl. — 25 cr. „Poesii“, in locu de 1 fl. — 50 cr. „Mirēsa pentru mirēsa“, comediā in 3 acte, in locu de 1 fl. — 20 cr. Asemene se ofere: „De unde nu este rentōrcere“, romanu de Adrian Gabrielly, tradusu de Titu Budu, in locu de 1 fl. — 20 cr. Dintre tablouri, mai avemu portretul dlui Ion Bratianu, carele se pōte capetā in locu de 1 fl. — cu 20 cr. Colectanti cari aduna 5 abonanti, capeta unu esemplaru, al șesele, gratuitu.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru: **IOSIF VULCANU.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollōsy in Oradea-mare. 1881. Strad'a principala nr. 274.